

Ogólne Warunki Ubezpieczenia Mienia w Gospodarstwach Rolnych

Tekst jednolity
(z uwzględnieniem zmian wprowadzonych Aneksem 1/2007)

Warszawa, sierpień 2007 r.

ROZDZIAŁ I. POSTANOWIENIA WSTĘPNE

§ 1

1. Osoby fizyczne, prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej mogą ubezpieczyć w oparciu o niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia (zwane dalej OWU) grupy mienia, o których mowa w § 2.
2. Umowa ubezpieczenia zawierana jest przez ubezpieczającego, który może ją zawrzeć na cudzy rachunek.
3. Umowa zawierana jest z Towarzystwem Ubezpieczeń i Reasekuracji „WARTA” Spółka Akcyjna, zwanym dalej WARTA.
4. Ponadto ubezpieczający może zawrzeć dodatkowe ubezpieczenie w zakresie:
  - 1) ruchomości domowych i stałych elementów w mieszkaniach od kradzieży z włamaniem i rabunku,
  - 2) koni i bydła od padnięcia lub uboju z konieczności,
  - 3) maszyn rolniczych AGROCASCO,
  - 4) upraw od zdarzeń losowych.

ROZDZIAŁ II. SŁOWNICZEK POJĘĆ

§ 2

Użyte w niniejszych OWU pojęcia oznaczają:

1. **Ubezpieczający** to będąca posiadaczem gospodarstwa rolnego, osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która zawarła umowę ubezpieczenia z WARTA i opłaciła składkę.
2. **Ubezpieczony** to będąca posiadaczem gospodarstwa rolnego, osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, na rachunek której zawarto umowę ubezpieczenia.
3. **Osoby bliskie** to wspólnie zamieszkałe z ubezpieczonym i pozostające z nim we wspólnym gospodarstwie domowym: małżonek, dzieci, pasierbowie, dzieci przysposobione albo przyjęte na wychowanie, rodzice, rodzeństwo, ojczym, macocha, teść, teściowa, dziadkowie, wnukowie, zięciowie i synowie, przysposabiający, konkubent lub konkubina i ich dzieci.
4. **Przedsiębiorca** to osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje osobowość prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą.
5. **Gospodarstwo rolne** to obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczający łącznie powierzchnię 1,0 ha, jeżeli podlega on w całości lub części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.
6. **Osoby pracujące w gospodarstwie rolnym** to:
  - 1) osoby zatrudnione w oparciu o umowę o pracę,
  - 2) osoby zatrudnione w oparciu o umowę zlecenie,
  - 3) osoby świadczące pomoc sąsiedzka,

- 4) osoby stale zamieszkujące z rolnikiem i pomagające w prowadzeniu gospodarstwa rolnego,
  - 5) pomoc domowa.
7. **Grupa mienia - produkty rolne** to ziemiopłody pochodzące wyłącznie z produkcji własnego gospodarstwa lub służące do prowadzenia własnego gospodarstwa oraz pasza w tym przemysłowa dla zwierząt określonych w pkt 8, 9.
  8. **Grupa mienia – zwierzęta gospodarskie** to zwierzęta znajdujące się na terenie gospodarstwa rolnego, utrzymywane przez ubezpieczającego bez ograniczeń ilościowych z podziałem na gatunki: konie, bydło, trzoda chlewna, owce i kozy oraz do 100 sztuk łącznie drób,
  9. **Grupa mienia – zwierzęta fermowe** - stado drobiu powyżej 100 szt.,
  10. **Grupa mienia – inwentarz martwy** to maszyny, narzędzia, urządzenia, środki transportu z wyłączeniem pojazdów mechanicznych podlegających rejestracji stosownie do przepisów prawa o ruchu drogowym, części zapasowe, materiały budowlane, opał, nawozy, środki ochrony roślin itp.,
  11. **Grupa mienia — ruchomości domowe i stałe elementy" to:**
    - 1) meble, sprzęt i zapasy gospodarstwa domowego, odzież i inne przedmioty wspólnego i osobistego użytku,
    - 2) elektroniczny sprzęt audiowizualny i instrumenty muzyczne, sprzęt fotograficzny, komputerowy,
    - 3) gotówka i inne środki płatnicze (krajowe i zagraniczne), papiery wartościowe,
    - 4) rowery, wózki inwalidzkie nie podlegające rejestracji, sprzęt turystyczny, sportowy, rehabilitacyjny (ruchomości te mogą znajdować się poza mieszkaniem),
    - 5) stolarka drzwiowa i okienna łącznie ze szkleniem i zamknięciami,
    - 6) zabezpieczenia przeciw włamaniom.
  12. **Uprawy** to jednoroczne rośliny uprawne w trakcie wegetacji oraz ich plony w czasie ich sprzętu z pola, na określonym w umowie obszarze (polu) uprawnym.
  13. **Padnięcie zwierzęcia** to śmierć w wyniku wypadku, choroby oraz powikłań związanych z ciążą, porodem lub zabiegiem przeprowadzonym przez posiadającego prawo wykonywania zawodu lekarza weterynarii, zwanego dalej **lekarzem**.
  14. **Ubój z konieczności** to ubój zwierzęcia w następstwie wypadku lub nagłego zagrożenia jego życia nie związany z chorobą zakaźną.
  15. **Pożar** to przedostanie się ognia poza palenisko lub jego powstanie poza paleniskiem i samorzutne rozprzestrzenienie się.
  16. **Piorun** to gwałtowne wyładowania elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na przedmiot objęty ubezpieczeniem.
  17. **Wybuch** to gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów, pary lub cieczy wywołanym dążnością do rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników obowiązuje warunek, aby ściany tych naczyń i zbiorników

uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujścia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień. Do wybuchu zalicza się również implozję, polegającą na uszkodzeniu ciśnieniem zewnętrznym zbiornika lub aparatu próżniowego.

18. **Upadek pojazdu powietrznego** to katastrofa bądź przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku.
19. **Huragan** to wiatr osiągający prędkość, co najmniej 24,5 m/sek. i wyrządzający masowe szkody. Powinno to być potwierdzone orzeczeniem Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, a w przypadku braku możliwości uzyskania potwierdzenia przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w sąsiedztwie świadczący o działaniu huraganu. Pojedyncze szkody uważa się za huraganowe tylko wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzi się ślady huraganu lub rozmiar i rodzaj szkody świadczące o jego działaniu.
20. **Deszcz nawalny** to opady deszczu, którego współczynnik wydajności wynosi co najmniej 4. Powinno to być potwierdzone orzeczeniem Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, a w przypadku braku możliwości uzyskania potwierdzenia przyjmuje się stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania lub w sąsiedztwie świadczący wyraźnie o działaniu deszczu nawalnego,
21. **Gradobicie** to opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu, powodujący bezpośrednio uszkodzenie lub zniszczenie roślin lub ich plonów.
22. **Powódź** to zalanie terenów w następstwie podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących i stojących wskutek:
  - 1) nadmiernych opadów atmosferycznych,
  - 2) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich lub falistych,
  - 3) topnienia kry lodowej,
  - 4) tworzenia się zatorów lodowych,
  - 5) przerwania tamy lub zapory.
23. **Lawina** to gwałtowne zsuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał lub kamieni ze zboczy górskich.
24. **Trzęsienie ziemi** to gwałtowne zaburzenia systemu równowagi we wnętrzu ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu.
25. **Zapadanie się ziemi** to obniżenie się terenu z powodu zawalenia się podziemnych pustych przestrzeni (wypełnionych substancją gazową) w gruncie, powstałych w sposób naturalny a nie w wyniku jakiegokolwiek działalności człowieka.
26. **Osuwanie się ziemi** to ruchy ziemi na stokach, nie spowodowane działalnością człowieka.
27. **Kradzież z włamaniem** w odniesieniu **do ruchomości domowych i stałych elementów** to działanie (lub usiłowanie) polegające na bezprawnym zaborze mienia z mieszkania w celu jego przywłaszczenia po usunięciu siłą zabezpieczeń lub po otworzeniu zabezpieczenia podrobionym kluczem lub innym narzędziem. Kradzież z włamaniem ma również miejsce wówczas, gdy

zabezpieczenie otworzono kluczami oryginalnymi, które sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem do innego lokalu lub rabunek.

28. **Rabunek** to działanie polegające na tym, iż sprawca zabiera ubezpieczone **ruchomości domowe i stałe elementy** w celu ich przywłaszczenia, stosując do ubezpieczającego, osoby bliskiej albo pomocy domowej przemoc fizyczną lub grożąc natychmiastowym użyciem siły, albo doprowadzając ją do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Za rabunek uważa się również zabór ubezpieczonych przedmiotów, dokonany w ten sposób, że sprawca przy zastosowaniu przemocy fizycznej lub groźby doprowadził do mieszkania osobę posiadającą klucze i zmusił ją do otworzenia lub sam je otworzył zrabowanymi kluczami.
29. **Kradzież z włamaniem** w odniesieniu do **maszyn rolniczych** to działanie sprawcy, które doprowadziło do zaboru maszyn z zamkniętego pomieszczenia po usunięciu przy użyciu siły i narzędzi istniejących zabezpieczeń lub po otworzeniu zabezpieczeń oryginalnym kluczem, który zdobyto przez kradzież z włamaniem z innego pomieszczenia lub w wyniku rabunku.
30. **Kradzież** w odniesieniu do **maszyn rolniczych** to działanie (lub usiłowanie) polegające na bezprawnym ich zaborze w celu przywłaszczenia.
31. **Rabunek** w odniesieniu do **maszyn rolniczych** to ich zabór z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby jej natychmiastowego użycia w stosunku do ubezpieczającego, osób bliskich lub osób pracujących w gospodarstwie rolnym albo doprowadzenie ich do stanu nieprzytomności lub bezbronności.

ROZDZIAŁ III. UBEZPIECZENIE MIENIA

PRZEDMIOT I MIEJSCE UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest **mienie ruchome** tj. produkty rolne, zwierzęta gospodarskie, zwierzęta fermowe, inwentarz martwy, ruchomości domowe i stałe elementy stanowiące własność lub znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego oraz mieszkających z nim osób bliskich, i znajdujące się w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia tj. na terenie siedliska gospodarstwa rolnego, w budynkach, budowlach, wiatach, kopcach, należących do ubezpieczającego.
2. Umową ubezpieczenia ruchomości domowych objęte są również ruchomości domowe czasowo znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego na podstawie użyczenia lub wypożyczenia przez organizację sportową, społeczną, klub, wypożyczalnię lub inną jednostkę, pod warunkiem, że fakt użyczenia lub wypożyczenia został udokumentowany albo potwierdzony przez tę jednostkę.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 4

1. WARTA odpowiada za szkody powstałe wskutek:
  - 1) zdarzeń losowych, tj. pożaru, bezpośredniego uderzenia pioruna, wybuchu, upadku statku powietrznego, huraganu, deszczu nawalnego, gradu, powodzi, lawiny oraz trzęsienia, zapadania lub osuwania się ziemi,

- 2) zniszczenia ubezpieczonego mienia w wyniku akcji ratowniczej prowadzonej w związku z zaistniałymi zdarzeniami losowymi objętymi umową ubezpieczenia.
2. Za szkodę w mieniu uważa się utratę, zniszczenie lub uszkodzenie ubezpieczonego mienia na skutek jednego lub wielu zdarzeń losowych wymienionych w ust. 1.

SUMA UBEZPIECZENIA, GÓRNA GRANICA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 5

1. Wysokość sumy ubezpieczenia, stanowiącej górną granicę odpowiedzialności WARTY, określa ubezpieczający we wniosku o ubezpieczenie odrębnie dla poszczególnych grup mienia określonych w § 2 pkt 7,8,10,11.
2. Sumę ubezpieczenia dla grupy mienia określonej w § 2 pkt 9 ustala ubezpieczający w porozumieniu z przedstawicielem WARTY jako wartość rzeczywistą ubezpieczonego stada drobiu ustaloną na podstawie liczby sztuk drobiu, wagi przewidywanej na koniec tuczu i przeciętnej ceny skupu 1 kg żywca lub na podstawie ilości dorosłego drobiu i przeciętnej ceny rynkowej za 1 sztukę.
3. Jeżeli liczba zwierząt zadeklarowana do ubezpieczenia jest mniejsza od faktycznej obsady tych zwierząt w gospodarstwie – zachodzi niedoubezpieczenie ze skutkami przewidzianymi w § 12 ust. 2.
4. Górną granicę odpowiedzialności WARTY za:
  - 1) części zapasowe, o których mowa w § 2 pkt 10 – stanowi kwota odpowiadająca 10% sumy ubezpieczenia inwentarza martwego,
  - 2) gotówkę, inne środki płatnicze (krajowe i zagraniczne), papiery wartościowe – stanowi kwota odpowiadająca 5% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych,
  - 3) elektroniczny sprzęt audiowizualny i instrumenty muzyczne, sprzęt fotograficzny, komputerowy – stanowi kwota odpowiadająca 40% sumy ubezpieczenia ruchomości domowych.
5. Suma ubezpieczenia w danej grupie mienia zmniejsza się o wypłacone w okresie ubezpieczenia odszkodowania. Suma ubezpieczenia może być uzupełniona do pierwotnej wysokości lub podwyższona po opłaceniu dodatkowej składki.

OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI WARTY

§ 6

Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody:

- 1) w mieniu ruchomym związane z działalnością handlową, rzemieślniczą, usługową oraz produkcją szklarniową i przemysłową z wyjątkiem przetwórstwa rolno-spożywczego związanego bezpośrednio z gospodarstwem rolnym prowadzonym przez ubezpieczającego,
- 2) nieprzekraczające równowartości 2 q żyta wg średnich cen skupu żyta na danym terenie w dniu zaistnienia szkody,

- 3) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego, osobę bliską lub osobę pracującą w gospodarstwie rolnym,
- 4) wyrządzone przez ubezpieczonego, osoby bliskie lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym w związku ze spożyciem alkoholu, narkotyków i innych środków odurzających,
- 5) powstałe w maszynach elektrycznych, urządzeniach, w elektronicznym sprzęcie audiowizualnym, w komputerach na skutek niezachowania przewidzianych dla nich parametrów prądu elektrycznego (w tym na skutek przepięcia), chyba, że działanie prądu spowodowało pożar,
- 6) powstałe w ubezpieczonym mieniu z powodu przerw w zasilaniu prądem elektrycznym maszyn i urządzeń chłodniczych,
- 7) w silnikach spalinowych spowodowane przez wybuchy związane z normalnym ich funkcjonowaniem,
- 8) powstałe na skutek zalania wodą z opadów atmosferycznych, gdy mienie zalane zostało z powodu złego stanu dachu lub nie zabezpieczenia otworów w dachu lub innych elementów budynku, w tym także za szkody powstałe w mieniu znajdującym się pod gołym niebem lub pod wiatą, jeżeli mienie to ze względu na rodzaj lub przeznaczenie powinno znajdować się w pomieszczeniu posiadającym dach i ściany zewnętrzne,
- 9) powstałe wskutek szkód wodociągowych,
- 10) spowodowane przenikaniem wód gruntowych lub przemarzaniem stałych elementów budynku,
- 11) spowodowane zapadaniem się ziemi na skutek:
  - a) prac górniczych w rozumieniu prawa górniczego,
  - b) wszelkich prowadzonych robót ziemnych,
- 12) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu drzew, krzewów, roślin na pniu lub innych upraw w tym także upraw w szklarniach, namiotach foliowych i inspektach,
- 13) powstałe wskutek działań wojennych, stanu wyjątkowego, strajków, zamieszek, rozruchów, aktów terrorystycznych,
- 14) powstałe w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach nie należących do ubezpieczającego,
- 15) w grupach zwierząt gospodarskich i fermowych – w zakresie kosztów leczenia powstałych w następstwie zdarzeń innych niż określone w § 4 ust. 1.

ZAWARCIE UMOWY I OKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 7

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku o ubezpieczenie (druk WARTY).
2. Wniosek powinien zawierać następujące dane:
  - 1) imię i nazwisko oraz adres ubezpieczającego,
  - 2) okres ubezpieczenia,
  - 3) dokładne określenie mienia mającego stanowić przedmiot ubezpieczenia i miejsce jego przechowywania,
  - 4) wartość ubezpieczanego mienia (sumę ubezpieczenia) w rozbiciu na poszczególne grupy mienia,

- 5) szczegółowy wykaz maszyn i urządzeń, których wartość jednostkowa przekracza równowartość 50 q żyta - z podaniem m. in. nazwy, typu, numeru fabrycznego, wartości i daty produkcji,
  - 6) wartość i ilość zwierząt z podziałem na gatunki.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości WARTY wszystkie okoliczności, o które WARTA zapytywała przed zawarciem umowy ubezpieczenia, jak również w trakcie obowiązywania umowy zgłaszać ich zmiany niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
  4. Jeżeli ubezpieczający podał niezgodnie z prawdą do wiadomości WARTY okoliczności, o których mowa w ust. 3, WARTA jest wolna od odpowiedzialności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia, objętego umową ubezpieczenia.
  5. Jeżeli nie umówiono się inaczej umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy.
  6. Odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umowie przewidziano późniejszy termin początku odpowiedzialności. Odpowiedzialność WARTY ustaje w przypadkach określonych w ust. 10.
  7. Na wniosek ubezpieczającego, WARTA może przyjąć odpowiedzialność przed opłaceniem składki lub jej pierwszej raty i wyznaczyć ubezpieczającemu termin opłacenia składki – nie dłuższy niż 14 dni, licząc od daty zawarcia umowy ubezpieczenia wskazanej na dokumencie ubezpieczenia. Jeśli składka nie została zapłacona w terminie, WARTA może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiła odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, na który przypadła niezapłacona składka.
  8. W razie opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki może spowodować ustanie odpowiedzialności WARTY wówczas, gdy WARTA po upływie terminu zapłaty kolejnej raty składki wezwała ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
  9. W przypadku rozwiązania umowy i ustania odpowiedzialności WARTY, stosunek ubezpieczenia wygasa.
  10. Umowa rozwiązuje się i odpowiedzialność WARTY ustaje:
    - 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia
    - 2) w przypadku braku zapłaty przez ubezpieczającego kolejnej raty składki po upływie 7 dni od otrzymania wezwania od WARTY do jej zapłacenia,
    - 3) z chwilą doręczenia ubezpieczonemu zawiadomienia o wyczerpaniu sumy ubezpieczenia, chyba że dokonał on doubezpieczenia, zgodnie z § 9,
    - 4) z chwilą wypłaty odszkodowania za szkodę polegającą na całkowitym zniszczeniu lub utracie przedmiotu/ów ubezpieczenia,
    - 5) w przypadkach określonych w § 48.

11. Zawarcie umowy ubezpieczenia, WARTA potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

SKŁADKA ZA UBEZPIECZENIE

§ 8

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności WARTY.
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej za roczny okres ubezpieczenia ustala się na podstawie obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfy Stawek w zależności od:
  - 1) grupy mienia,
  - 2) wysokości sumy ubezpieczenia.
3. Stosuje się zniżki składki za:
  - 1) posiadanie obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych,
  - 2) co najmniej roczny okres ubezpieczenia bez wypłaty odszkodowania.
4. Niezależnie od powyższych zniżek, na podstawie analizy dotychczasowego przebiegu ubezpieczeń oraz oceny ryzyka mogą być stosowane zniżki specjalne.
5. Stosuje się wyżkę składki za ubezpieczenie:
  - 1) mienia znajdującego się poza budynkiem lub w budynkach innych niż murowane kryte niepalnie,
  - 2) zwierząt fermowych - w zależności od stanu technicznego budynku i kultury prowadzonej produkcji.
6. O ile nie umówiono się inaczej składka lub pierwsza rata składki, jeżeli ustalono w umowie ubezpieczenia taką formę płatności, powinna być zapłacona w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, najpóźniej do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej.
7. W przypadku płatności składki przelewem bankowym/przekazem pocztowym jako termin zapłaty składki (raty składki) przyjmuje się datę dokonania wpłaty przez ubezpieczającego, tj. datę potwierdzenia przez bank polecenia przelewu bądź datę stempla pocztowego na dowodzie wpłaty.
8. Kolejna rata składki powinna być opłacona (polecenie przelewu/nadanie przekazu powinno być dokonane) w terminie określonym w dokumencie ubezpieczenia.
9. Składkę opłaca się jednorazowo bądź w dwóch lub czterech ratach.
10. W przypadku doubezpieczenia, o którym mowa w § 5 ust. 5 dodatkowa składka należna do zapłaty naliczana jest za okres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
11. Zwyżki i zniżki składki oblicza się kolejno metodą iloczynową.
12. Łączna obniżka składki nie może przekroczyć 60%.
13. Składkę za ubezpieczenie zaokrągla się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki od 50 groszy włącznie dolicza się do pełnego złotego w górę, a poniżej 50 groszy odlicza. Zasada ta nie odnosi się do rat składki.

OBOWIAZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SZKODY

§ 9

1. Ubezpieczający obowiązany jest przestrzegać ogólnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstawaniu szkód, a w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, przepisów o eksploatacji maszyn i urządzeń, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. W razie stwierdzenia, że szkoda powstała wskutek nieprzestrzegania przez ubezpieczającego przepisów bezpieczeństwa, względnie wskutek tego, że ubezpieczający zezwalał lub dopuszczał do naruszenia przepisów, o których mowa w ust. 1, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania w części lub w całości, o ile miało to wpływ na powstanie i rozmiar szkody.
3. W razie powstania szkody ubezpieczający obowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 2) powiadomić niezwłocznie WARTĘ o powstaniu szkody,
  - 3) złożyć w WARCIE wypełniony i podpisany formularz zgłoszenia szkody w ciągu 7 dni, licząc od dnia zaistnienia szkody lub uzyskania informacji o szkodzie,
  - 4) pozostawić bez zmian stan faktyczny spowodowany zdarzeniem losowym do czasu przybycia przedstawiciela WARTY w celu ustalenia okoliczności szkody, nie dłużej jednak niż 7 dni od dnia zawiadomienia WARTY o powstaniu szkody, chyba, że konieczne jest zabezpieczenie mienia przed powiększeniem się szkody,
  - 5) zezwolić WARCIE na dokonanie czynności mających na celu ustalenie przyczyn i rozmiarów szkody,
  - 6) niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od powstania szkody lub od chwili, gdy się o niej dowiedział – złożyć wykaz utraconego lub zniszczonego mienia z podaniem jego ilości, wartości, roku produkcji, a w przypadku zwierzęcia gatunek, wiek i wagę.
4. Jeżeli ubezpieczający/ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 3 pkt 1, WARTA jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
5. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 3 pkt 3 WARTA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło WARCIE ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
6. Jeżeli niedopełnienie przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego pozostałych obowiązków określonych w ust. 3 miało wpływ na powstanie szkody lub zwiększenie jej rozmiarów, ustalenie okoliczności wypadku i szkody, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 10

1. Wysokość szkody ustala się na podstawie cen rynkowych mienia tego samego lub podobnego rodzaju, gatunku według cen obowiązujących w dniu zaistnienia szkody na terenie, na którym powstała szkoda z tym, że przyjmuje się dla:
  - 1) ziemiopłodów – średnie ceny rynkowe,

- 2) trzody chlewnej, młodego bydła rzeźnego – wartość ustaloną na podstawie wagi zwierzęcia w dniu powstania szkody i przeciętnej ceny skupu,
  - 3) zwierząt fermowych przeznaczonych do tuczu – wartość ustaloną na podstawie wagi zwierząt w dniu powstania szkody i przeciętnej ceny skupu 1 kg z wyjątkiem pierwszej fazy tuczu, gdzie wartość ustala się na podstawie ceny piskląt i kosztów produkcji z zastrzeżeniem § 12 ust. 2,
  - 4) zwierząt fermowych przeznaczonych do produkcji jaj – wartość ustaloną na podstawie ilości drobiu i ceny rynkowej jednej sztuki zwracając uwagę na sezon nieśności z zastrzeżeniem § 12 ust. 2,
  - 5) maszyn, narzędzi, urządzeń, środków transportu – koszt zakupu po uwzględnieniu stopnia faktycznego zużycia lub koszt naprawy,
  - 6) ruchomości domowych i stałych elementów – wartość mienia w stanie nowym po uwzględnieniu stopnia faktycznego zużycia.
2. Wysokość szkody ustaloną według kosztów naprawy przyjmuje się na podstawie średnich cen obowiązujących w zakładach usługowych lub udokumentowanych rachunkiem, o ile przedłożenie rachunku w WARCIE nastąpi w terminie 3 miesięcy od dnia zaistnienia szkody. Rachunek napraw winien obejmować zakres uszkodzeń przyjętych w protokole szkody i w przypadku rażącego odstępstwa od cen obowiązujących na danym terenie podlega weryfikacji przez WARTĘ. Nie uwzględnia się strat wynikających z braku części zamiennych lub innych materiałów, niezbędnych dla przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą. W przypadku niemożności naprawy uszkodzonego przedmiotu, wartość szkody ustala się procentowo, w stosunku do stopnia uszkodzenia uwzględniając faktyczny stopień zużycia.
3. Wysokość szkody polegającej na uszkodzeniu mienia (tzw. szkoda częściowa) ustala się z zastrzeżeniem ust. 2 wg kosztów naprawy lub remontu w granicach nieprzekraczających wartości rzeczywistej tego mienia. Wycena kosztów naprawy lub remontu uwzględnia aktualne ceny w dniu ustalania odszkodowania.

§ 11

1. Wysokość szkody w gotówce, innych środkach płatniczych i w papierach wartościowych ustala się wg ich nominalnej wartości, przy czym w papierach wartościowych notowanych na giełdzie – wg ceny giełdowej w dniu ustalenia odszkodowania, pomniejszonej o prowizję maklerską z zastrzeżeniem § 5 ust. 4 pkt 3.
2. Wysokość szkody w gotówce i innych środkach płatniczych, opiewających na walutę obcą, ustala się wg ich wartości nominalnej, przeliczonej na złote polskie wg kursu średniego walut wymiennalnych ustalonych przez Prezesa NBP obowiązującego w dniu ustalenia odszkodowania z zastrzeżeniem § 5 ust. 4 pkt 3.
3. Przy ustalaniu wysokości szkody WARTA nie uwzględnia wartości kolekcjonerskiej, naukowej, zabytkowej, osobistych upodobań.

USTALENIE ODSZKODOWANIA

§ 12

1. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody z zastrzeżeniem ust. 2, nie większej jednak od sumy ubezpieczenia danej grupy mienia, z uwzględnieniem następujących postanowień:
  - 1) od wartości szkody odlicza się wartość mienia dotkniętego szkodą, które z uwagi na rodzaj lub rozmiar uszkodzeń nadaje się jeszcze do dalszego użytku, przeróbki lub sprzedaży,
  - 2) do ustalonej wysokości szkody dolicza się udokumentowane koszty poniesione przez ubezpieczającego w związku z ratunkiem dotkniętego szkodą przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli podjęte w tym celu środki były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne,
  - 3) do ustalonej wysokości szkody dolicza się udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, w granicach sumy ubezpieczenia.
2. Jeżeli stwierdzono niedoubezpieczenie zwierząt, o którym mowa w § 5 ust. 3, wówczas odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje liczba ubezpieczonych zwierząt tego gatunku do faktycznej ich liczby w gospodarstwie.

ROZDZIAŁ IV. DODATKOWE UBEZPIECZENIE RUCHOMOŚCI DOMOWYCH W MIESZKANIACH OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 13

1. Na wniosek ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki, umowa ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów, o których mowa w § 2 pkt 11, może być rozszerzona o dodatkowe ryzyka:
  - 1) kradzieży z włamaniem,
  - 2) rabunku.
2. Umową ubezpieczenia ruchomości domowych objęte są również ruchomości domowe czasowo znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego na podstawie użyczenia lub wypożyczenia przez organizację sportową, społeczną, klub, wypożyczalnię lub inną jednostkę, pod warunkiem, że fakt użyczenia lub wypożyczenia został udokumentowany albo potwierdzony przez tę jednostkę.
3. Ruchomości domowe wymienione w § 2 pkt 11 ppkt 2 i 3 objęte są ubezpieczeniem, jeżeli znajdują się w ubezpieczonym mieszkaniu.
4. Stałe elementy wymienione w § 2 pkt 11 ppkt 5 i 6 objęte są ubezpieczeniem tylko w ubezpieczonym mieszkaniu.
5. Za szkodę w ruchomościach domowych i stałych elementach mieszkania powstałą wskutek kradzieży z włamaniem lub rabunku uważa się stratę lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zniszczenia, uszkodzenia lub utraty.

ZAWARCIE UMOWY I OKRES UBEZPIECZENIA

§ 14

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku o ubezpieczenie (druk WARTY) składanego jednocześnie z deklaracją o ubezpieczenie ruchomości domowych i stałych elementów, o których mowa w § 2 pkt 11.
2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy, tożsamy z okresem ubezpieczenia ruchomości domowych i stałych elementów w zakresie zdarzeń losowych.
3. W pozostałym zakresie stosuje się postanowienia § 7.

SUMA UBEZPIECZENIA I SKŁADKA

§ 15

Suma ubezpieczenia i składka ustalana jest zgodnie z zasadami określonymi w § 5 ust. 1, 4 i 5 oraz w § 8.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 16

1. Umową ubezpieczenia nie są objęte następujące ruchomości domowe:
  - 1) dokumenty i rękopisy,
  - 2) srebro, złoto i platyna w złomie i sztabkach,
  - 3) nieoprawione kamienie szlachetne i półszlachetne, syntetyczne oraz szlachetne substancje organiczne, perły, bursztyny, korale, nie stanowiące przedmiotu użytkowego,
  - 4) zbiory kolekcjonerskie,
  - 5) broń wszelkiego rodzaju,
  - 6) trofea myśliwskie,
  - 7) paliwa napędowe,
  - 8) przedmioty, których ilość lub asortyment wskazuje, że przeznaczone są do celów handlowych,
  - 9) przedmioty służące do działalności produkcyjno-usługowej, z wyjątkiem warsztatów chałupniczych,
  - 10) znajdujące się w budynkach przeznaczonych do produkcji rolnej, typu stodoła, kurnik, stajnia, obora itp.,
  - 11) dzieła sztuki, wyroby z metali i kamieni szlachetnych, monety złote i srebrne.
2. Ponadto WARTA nie odpowiada za szkody:
  - 1) nieprzekraczające 100zł w dniu zaistnienia szkody,
  - 2) powstałe w gotówce i innych środkach płatniczych, w papierach wartościowych, gdy mieszkanie było niezamieszkałe nieprzerwanie dłużej niż cztery tygodnie,
  - 3) w ruchomościach domowych znajdujących się na balkonie.

WARUNKI ZABEZPIECZENIA

§ 17

1. Ruchomości domowe objęte ubezpieczeniem muszą być należycie zabezpieczone przez spełnienie niżej wymienionych warunków łącznie:
  - 1) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do mieszkania – również wtedy, gdy przejście do mieszkania możliwe jest przez pomieszczenia gospodarcze

- są pełne, prawidłowo osadzone pod względem technicznym i są zamykane, na co najmniej dwa zamki wielozastawkowe,
  - 2) wszystkie drzwi zewnętrzne prowadzące do garaży, budynków gospodarczych i innych budynków zamykane są na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy, jedną kłódkę wielozastawkową lub inny system zabezpieczenia przeciwwłamaniowego,
  - 3) drzwi balkonowe oraz okna są osadzone w sposób prawidłowy pod względem technicznym, tak, że otwarcie ich przez osoby obce wymagać będzie użycia siły i narzędzi,
  - 4) wszystkie otwory w ścianach i stropach winny być zabezpieczone w sposób uniemożliwiający dokonanie kradzieży bez włamania,
  - 5) klucze do zamków winny być w wyłącznym posiadaniu ubezpieczającego lub osób bliskich wspólnie zamieszkałych albo osób upoważnionych przez ubezpieczającego do ich przechowywania.
2. Niedopełnienie przez ubezpieczonego któregokolwiek z warunków wymienionych w ust. 1, powoduje zmniejszenie lub odmowę wypłaty odszkodowania, jeżeli miało to wpływ na ustalenie istnienia lub zakresu odpowiedzialności bądź też na istnienie lub zwiększenie rozmiarów szkody.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO W PRZYPADKU ZAISTNIENIA SZKODY

§ 18

W zakresie obowiązków ubezpieczającego stosuje się postanowienia § 9 ust. 3 i 4.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

§ 19

W zakresie ustalania wysokości szkody i odszkodowania stosuje się postanowienia § 10.

ROZDZIAŁ V. DODATKOWE UBEZPIECZENIE KONI I BYDŁA OD PADNIĘCIA LUB UBOJU Z KONIECZNOŚCI

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 20

1. Na wniosek ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki umowa ubezpieczenia zwierząt gospodarskich w zakresie zdarzeń losowych może być rozszerzona o ryzyko padnięcia lub uboju z konieczności w odniesieniu do zdrowych i nieposiadających wad rozwojowych wskazanych poniżej zwierząt gospodarskich znajdujących się w gospodarstwie rolnym (określonym w polisie):
  - 1) bydło w wieku od 6 miesięcy do 10 lat,
  - 2) konie w wieku od 6 miesięcy do 16 lat.
2. Umowa ubezpieczenia jest zawierana , o ile objęto ochroną ubezpieczeniową wszystkie, znajdujące się w posiadaniu ubezpieczającego, zwierzęta z tej samej grupy danego gatunku.
3. WARTA po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka może podjąć decyzję o odstąpieniu od konieczności poprzedniego ubezpieczenia zwierząt

gospodarskich w zakresie zdarzeń losowych (o czym mowa w ust. 1) bądź o odstąpieniu od warunku określonego w ust. 2.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 21

1. WARTA odpowiada za szkody powstałe wskutek padnięcia lub uboju z konieczności, jeżeli bezpośrednią ich przyczyną była choroba lub wypadek.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęty jest ubój z konieczności, gdy lekarz stwierdził na piśmie, że:
  - 1) nie było szans na wyleczenie zwierzęcia i istniało uzasadnione prawdopodobieństwo padnięcia zwierzęcia w najbliższym czasie,
  - 2) koń utracił całkowicie przydatność użytkową wskutek nieuleczalnej choroby lub wypadku,
  - 3) agresywność zwierzęcia będąca wynikiem choroby lub wypadku zagraża życiu lub zdrowiu ludzi obsługujących zwierzę,
  - 4) w następstwie wypadku konieczne było skrócenie cierpień zwierzęcia lub ratowanie jego wartości rzeźnej (mięsa).

ZAWARCIE UMOWY I OKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 22

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się zgodnie z zasadami określonymi w § 7, z tym, iż dodatkowo wymagane jest:
  - 1) dokonanie oględzin zwierząt i warunków ich bytowania z jednoczesnym wykonaniem zdjęć zwierząt (nie dotyczy to hodowli powyżej 10 sztuk),
  - 2) dołączanie do wniosku świadectwa zdrowia zwierzęcia wystawionego przez lekarza nie wcześniej niż 7 dni przed złożeniem wniosku o ubezpieczenie – dotyczy to tylko zwierząt hodowlanych.
2. Odpowiedzialność WARTY, z zastrzeżeniem ust. 3, rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, chyba że w umowie przewidziano późniejszy termin początku odpowiedzialności. Odpowiedzialność WARTY ustaje w przypadkach określonych w § 48.
3. Odpowiedzialność WARTY z tytułu padnięcia lub uboju z konieczności, których przyczyną była choroba, rozpoczyna się nie wcześniej niż 15 dni po zawarciu umowy ubezpieczenia i opłaceniu składki.
4. Zawarcie umowy ubezpieczenia, WARTA potwierdza dokumentem ubezpieczenia.
5. W pozostałym zakresie stosuje się postanowienia § 7.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 23

1. Suma ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, ustalana jest zgodnie z zasadami określonymi w § 5 ust. 1 i 5.
2. Sumę ubezpieczenia stanowi kwota odpowiadająca średniej cenie rynkowej zwierzęcia na danym terenie w dniu zawarcia ubezpieczenia lub wartość

zwierzęcia ustalana na podstawie ewidencji księgowej prowadzonej przez ubezpieczającego.

3. Sumę ubezpieczenia ustala się indywidualnie w odniesieniu do każdego ze zwierząt.

SKŁADKA ZA UBEZPIECZENIE

§ 24

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności WARTY.
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej za roczny okres ubezpieczenia ustala się na podstawie obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfy Stawek w zależności od:
  - 1) przedmiotu ubezpieczenia,
  - 2) wysokości sumy ubezpieczenia.
3. Stosuje się zniżki składki za:
  - 1) posiadanie obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych,
  - 2) co najmniej roczny okres ubezpieczenia bez wypłaty odszkodowania,
  - 3) stado liczące powyżej 5 sztuk zwierząt.
4. Niezależnie od powyższej zniżki, na podstawie analizy dotychczasowego przebiegu ubezpieczeń oraz oceny ryzyka mogą być stosowane zniżki specjalne.
5. W przypadku zwierząt hodowlanych w stadzie powyżej 100 sztuk stawkę taryfową za ubezpieczenie ustala się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka.
6. W pozostałym zakresie stosuje się postanowienia § 8 ust. 6 – 13.

OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 25

1. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe wskutek:
  - 1) chorób zakaźnych określonych w Ustawie o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej,
  - 2) padnięcia lub uboju z konieczności z powodu starości,
  - 3) uboju zwierzęcia w wyniku selekcji,
  - 4) transportu zwierząt,
  - 5) działań wojennych, stanu wyjątkowego, strajków, zamieszek, rozruchów, aktów terrorystycznych,
  - 6) zdarzeń objętych innym ubezpieczeniem,
  - 7) zdarzeń losowych, o których mowa w § 4.
2. WARTA, w związku z przyjęciem zwierząt do ubezpieczenia, nie zwraca kosztów badania zwierząt, kosztów leczenia oraz kosztów świadectw zdrowia i innych zaświadczeń.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

§ 26

1. Ubezpieczający zobowiązany jest:

- 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 2) wypełniać obowiązki wynikające z Ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej,
  - 3) przestrzegać podstawowe zasady pielęgnacji i żywienia zwierząt zgodnie z właściwymi przepisami sanitarno-weterynaryjnymi,
  - 4) dostarczyć opinię lekarza określającą m.in. stan zdrowia i wiek zwierzęcia wystawioną nie wcześniej niż na 7 dni przed złożeniem wniosku o ubezpieczenie – dotyczy zwierząt hodowlanych,
  - 5) umożliwić WARCIE oględziny ubezpieczonych zwierząt i sprawdzenie warunków w jakich przebywają,
  - 6) w razie wypadku, choroby lub padnięcia zwierzęcia wezwać niezwłocznie lekarza i stosować się do jego zaleceń,
  - 7) w razie uboju zwierzęcia z konieczności – poddać mięso badaniu i ocenie przez lekarza i uzyskać odpowiednie świadectwo,
  - 8) powiadomić niezwłocznie WARTĘ o szkodzie, dostarczając:
    - a) wypełniony i podpisany formularz zgłoszenia szkody, w ciągu 7 dni licząc od dnia zaistnienia szkody,
    - b) świadectwo zdrowia, badania lub leczenia zwierzęcia albo badania i sekcji zwłok zwierzęcia, albo badania i oceny mięsa przez lekarza,
    - c) rachunek wydany przez upoważnioną jednostkę za sprzedane mięso i niejadalne surowce zwierzęce lub zwłoki zwierzęce albo ich części,
  - 9) umożliwić przedstawicielowi WARTY oględziny zwierzęcia padłego w wyniku wypadku lub choroby,
  - 10) zabezpieczyć paszę do dyspozycji WARTY w przypadku podejrzenia, że przyczyną padnięcia było zatrucie, o ile lekarz nie zaleci inaczej,
  - 11) ułatwić WARCIE wykonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności, rozmiaru szkody i jej przyczyn oraz udzielić żądanych wyjaśnień.
2. Jeżeli ubezpieczający/ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, WARTA jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
  3. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 1 pkt 9 WARTA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło WARCIE ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
  4. Jeżeli niedopełnienie przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego pozostałych obowiązków określonych w ust. 1 miało wpływ na powstanie szkody lub zwiększenie jej rozmiarów, ustalenie okoliczności wypadku i szkody, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

§ 27

1. Szkodę ustala się m.in. w oparciu o:
  - 1) świadectwo zdrowia wydane przez lekarza,

- 2) dowody sprzedaży mięsa i niejadalnych surowców zwierzęcych lub zwłok zwierzęcych albo ich części,
- 3) oględziny lub oświadczenia świadków, jeżeli będą niezbędne.
2. Wysokość szkody w zwierzętach gospodarskich, za wyjątkiem młodego bydła przeznaczonego na opas lub do odnowienia stada, stanowi wartość zwierzęcia bezpośrednio przed zdarzeniem losowym. Przy ustalaniu wartości uwzględnia się wiek, stan umięśnienia zwierzęcia, oraz przeciętne ceny wolnorynkowe na danym terenie.
  3. Wysokość szkody młodego bydła przeznaczonego na opas lub do odnowienia stada stanowi wartość zwierzęcia ustalona na podstawie wagi oraz przeciętnej ceny 1 kg żywca stosowanej w dacie ustalenia odszkodowania przez jednostki prowadzące skup zwierząt na danym terenie.
  4. Za szkody w zwierzętach hodowlanych, zarodowych z licencją lub świadectwem uznania ustalone odszkodowanie zwiększa się o wartość hodowlaną tego zwierzęcia określoną wg zasad wyceny stosowanej przez okręgową stację hodowli zwierząt.
W odniesieniu do zwierząt zgłoszonych do ubezpieczenia przez przedsiębiorców, przy ustalaniu wysokości szkody może być przyjęta wartość zwierząt hodowlanych wynikająca z dokumentacji ubezpieczającego.
  5. Niezależnie od odszkodowania, WARTA zwraca ponad sumę ubezpieczenia koszty bezskutecznego leczenia zwierzęcia, w tym koszty sekcji i wystawienia opinii przez lekarza weterynarii – łącznie do wysokości 3% sumy ubezpieczenia w odniesieniu do jednej sztuki.
  6. WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć w razie gdy ubezpieczone zostało zwierzę chore.
  7. Od wysokości szkody odlicza się 100% wartości pozostałości po szkodzie, jeżeli mięso uznane zostało za zdatne do spożycia. Za wartość pozostałości po szkodzie uważa się kwotę uzyskaną ze sprzedaży mięsa i niejadalnych surowców zwierzęcych.
  8. W przypadku przedłożenia rachunku za sprzedane mięso, na którym wyszczególnione są koszty uboju zwierzęcia i oceny mięsa przez lekarza, koszty te odlicza się od kwoty sprzedaży i jako wartość pozostałości przyjmuje się kwotę netto.
  9. Nie stosuje się żadnych innych odliczeń wartości pozostałości po szkodzie w przypadku zwierząt padłych lub ubitych z konieczności, z których mięso wg oceny lekarza jest niezdatne do spożycia.

ROZDZIAŁ VI. DODATKOWE UBEZPIECZENIE MASZYN ROLNICZYCH AGROCASCO

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 28

1. Na wniosek ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki umowa ubezpieczenia inwentarza martwego może być rozszerzona o kradzież,

kradzież z włamaniem lub rabunek **maszyn rolniczych nie podlegających obowiązkowi rejestracji na podstawie prawa o ruchu drogowym:**

- 1) wyposażonych we własne źródło zasilania, zwanych dalej samobieźnymi,
- 2) innych maszyn rolniczych:
  - a) zasilanych w energię ze źródeł obcych,
  - b) wykonujących swoją pracę na skutek ich ciągnięcia lub pchania przez ciągnik rolniczy lub maszynę wyposażoną we własne źródło zasilania, znajdujących się na terenie gospodarstwa rolnego ubezpieczającego lub poruszających się między obszarami tego gospodarstwa po drogach wewnętrznych lub drogach publicznych.
2. WARTA po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka może podjąć decyzję o odstąpieniu od konieczności uprzedniego ubezpieczenia inwentarza martwego w zakresie zdarzeń losowych (o czym mowa w ust 1).
3. Ubezpieczeniem mogą być objęte maszyny rolnicze, które spełniają jednocześnie poniższe kryteria:
  - 1) wiek – do 15 lat,
  - 2) wartość – powyżej równowartości 50 q żyta wg średnich cen skupu na danym terenie w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 29

Dodatkowa ochrona ubezpieczeniowa WARTY obejmuje utratę, zniszczenie lub uszkodzenie maszyn rolniczych wskutek:

- 1) zdarzeń losowych, o których mowa w § 4,
- 2) zderzenia z innym pojazdem,
- 3) kradzieży, kradzieży z włamaniem i rabunku określonych w § 2 pkt 29-31.

OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 30

WARTA nie odpowiada za szkody:

- 1) o wartości nie przekraczającej równowartości 10 q żyta wg średnich cen skupu na danym terenie w dniu zaistnienia szkody,
- 2) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczającego, jego osób bliskich lub osób pracujących w gospodarstwie rolnym,
- 3) powstałe w czasie użytkowania maszyny rolniczej przez osobę będącą w stanie po spożyciu alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, a także, gdy osoba użytkująca maszynę rolniczą zbiegła z miejsca wypadku, w którym uczestniczyła ta maszyna,
- 4) powstałe podczas obsługi maszyny dokonywanej przez osobę nie posiadającą uprawnień do jej obsługi,
- 5) powstałe podczas wykonywania wszelkich napraw i konserwacji,
- 6) polegające na uszkodzeniu części i zespołów bez wyraźnej przyczyny zewnętrznej, a wskutek wad fabrycznych, niewłaściwej eksploatacji, konserwacji i napraw, a także za szkody wynikające z naturalnego zużycia części lub zespołów,
- 7) spowodowane poddawaniem ubezpieczonej maszyny rolniczej w procesie technologicznym działaniu ognia lub ciepła technologicznego,

- 8) powstałe w silnikach spalinowych będące następstwem uszkodzenia przez wybuch (eksplozję), mający miejsce w komorze spalania,
- 9) powstałe na skutek systematycznego zawilgacania,
- 10) polegające na kradzieży części lub podzespołów maszyny rolniczej,
- 11) spowodowane wszelkimi działaniami wojennymi, wewnętrznymi zamieszkami i rozruchami, strajkami, aktami terrorystycznymi,
- 12) spowodowane działaniem promieniowania jądrowego, radioaktywnego, dźwiękowej fali uderzeniowej lub innymi skażeniami.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 31

1. Suma ubezpieczenia określona jest przez ubezpieczającego w umowie ubezpieczenia oddzielnie dla każdej maszyny rolniczej i stanowi górną granicę odpowiedzialności WARTY.
2. Maszyny rolnicze są ubezpieczane według wartości:
  - 1) **księgowej netto** – stanowiącej cenę nabycia, bądź koszt wytworzenia – pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne,
  - 2) **rzeczywistej** – stanowiącej koszt odtworzenia pomniejszony o zużycie. Przez zużycie rozumie się utratę wartości maszyny rolniczej wynikłą z jej zużycia technicznego.
3. Jeżeli określona w umowie suma ubezpieczenia jest:
  - 1) **wyższa** od rzeczywistej wartości maszyny rolniczej – to WARTA ponosi odpowiedzialność do wysokości wartości rzeczywistej maszyny,
  - 2) **niższa** od rzeczywistej wartości maszyny rolniczej – to WARTA odpowiada za zaistniałe szkody w takim stosunku, w jakim pozostaje suma ubezpieczenia do wartości rzeczywistej w dniu powstania szkody.
4. Suma ubezpieczenia zmniejsza się o wypłacone w okresie ubezpieczenia odszkodowania.

SKŁADKA ZA UBEZPIECZENIE

§ 32

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności WARTY.
2. Składka ubezpieczeniowa ustalana jest na podstawie obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfy stawek, w zależności od:
  - 1) przedmiotu ubezpieczenia,
  - 2) sumy ubezpieczenia,
  - 3) zakresu ubezpieczenia.
3. Stosuje się zniżki składki za:
  - 1) posiadanie obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych,
  - 2) co najmniej roczny okres ubezpieczenia bez wypłaty odszkodowania.
4. Niezależnie od powyższych zniżek, na podstawie analizy dotychczasowego przebiegu ubezpieczeń oraz oceny ryzyka mogą być stosowane zniżki specjalne.

5. Przy umowach ubezpieczenia zawieranych na okresy krótsze niż 12 miesięcy składka należna do zapłaty liczona jest za okres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
6. W pozostałym zakresie stosuje się postanowienia § 8 ust. 6 – 13.

ZAWARCIE UMOWY I OKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 33

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku (druk WARTY) wypełnionego przez ubezpieczającego.
2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy lub na okresy krótsze, przy czym minimalny okres ubezpieczenia nie może być krótszy niż 3 miesiące.
3. W pozostałym zakresie stosuje się postanowienia § 7.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO

§ 34

1. Ubezpieczający zobowiązany jest do:
  - 1) podania WARCIE na jej żądanie wszystkich znanych mu okoliczności istotnych dla oceny ryzyka,
  - 2) zgłaszania WARCIE zmian okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wypadku,
  - 3) przestrzegania przepisów prawa o ruchu drogowym dotyczących warunków technicznych dopuszczających pojazdy do ruchu i obowiązków kierującego maszyną rolniczą w przypadku poruszania się po drogach,
  - 4) przestrzegania przepisów dotyczących ochrony mienia, a w szczególności przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów o ochronie przeciwpożarowej, budowie i eksploatacji maszyn rolniczych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi maszynami,
  - 5) zapewnienia stałego dozoru nad maszyną rolniczą podczas jej postoju,
  - 6) przechowywania maszyn w pomieszczeniach zamkniętych spełniających wszelkie wymogi ochrony przeciwpożarowej.
Dopuszcza się możliwość przechowywania maszyn na terenie ogrodzonym pod warunkiem jego oświetlenia.
2. W trakcie eksploatacji maszyny rolniczej ubezpieczający obowiązany jest:
  - 1) przestrzegać zasad eksploatacji danej maszyny, a zwłaszcza:
    - a) zakazu pracy na pochyłościach przekraczających 10°,
    - b) obowiązku poruszania się kombajnem po drogach publicznych tylko z zamontowanym zespołem żniwnym na wózku transportowym oraz z opróżnionym zbiornikiem ziarna,
    - c) opróżniania napełnionego do 3/4 objętości zbiornika ziarna w kombajnach,
    - d) wyposażenia samobieżnej maszyny rolniczej w sprawne gaśnice przeciwpożarowe (proszkową i pianową),
    - e) posługiwania się otwartym ogniem podczas pracy samobieżnej maszyny rolniczej,
  - 2) przed wjechaniem na pole, sprawdzić i wykluczyć obecność:

- a) przedmiotów, które mogą uszkodzić mechanizmy maszyny (np. kamienie),
- b) dużych bruzd, nie oznaczonych wykopów i innych wgłębień, które mogą spowodować wywrócenie się maszyny.

§ 35

1. W razie powstania szkody ubezpieczający jest obowiązany do:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 2) bezzwłocznego powiadomienia policji o wypadku kradzieży lub rozboju,
  - 3) przedstawienia kompletu kluczyków od samobieżnej maszyny rolniczej oraz oryginalnych dokumentów potwierdzających pochodzenie i umożliwiających identyfikację maszyny rolniczej,
  - 4) niezwłocznego powiadomienia WARTY o powstaniu szkody, z podaniem m.in. numeru polisy ubezpieczeniowej, daty, okoliczności i miejsca wypadku oraz szacunkowego rozmiaru szkody,
  - 5) złożenia do WARTY wypełnionego i podpisanego formularza zgłoszenia szkody, w terminie 7 dni licząc od daty zaistnienia szkody lub uzyskania informacji o szkodzie.
2. Ponadto ubezpieczający zobowiązany jest:
  - 1) nie zmieniać stanu faktycznego spowodowanego zdarzeniem objętym ubezpieczeniem do czasu przybycia przedstawiciela WARTY w celu ustalenia okoliczności szkody, nie dłużej niż 7 dni od dnia zgłoszenia szkody, chyba że zmiany były konieczne dla zabezpieczenia maszyny lub innej rzeczy w celu zmniejszenia rozmiaru szkody,
  - 2) umożliwić WARCIE dokonanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody oraz ustalenia zakresu jej zobowiązań odszkodowawczych,
  - 3) przedłożyć WARCIE rachunek poniesionych strat oraz udostępnić wgląd do dokumentacji księgowej, a także dostarczyć inne dowody niezbędne do ustalenia wysokości szkody i odszkodowania,
  - 4) dostarczyć postanowienie o umorzeniu postępowania prokuratorskiego w sprawie dotyczącej zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego wyroku – niezwłocznie, nie później niż 14 dni od ich otrzymania.
3. Jeżeli ubezpieczający/ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, WARTA jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
4. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 1 pkt 5 WARTA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło WARCIE ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
5. Jeżeli niedopełnienie przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego pozostałych obowiązków określonych w ust. 1 i 2 miało wpływ na powstanie szkody lub zwiększenie jej rozmiarów, ustalenie okoliczności wypadku i szkody, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

§ 36

1. Wysokość szkody ustala się według kosztów zakupu danej maszyny po uwzględnieniu stopnia faktycznego zużycia lub kosztów naprawy maszyny rolniczej.
2. Odszkodowanie:
  - 1) **zmniejsza się** o wartość części przedmiotu uszkodzonego lub zniszczonego, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku. Postanowienia tego nie stosuje się, gdy nie jest możliwe zamontowanie, sprzedanie lub jakiegokolwiek inne wykorzystanie tych części przez ubezpieczającego,
  - 2) **zwiększa się**, w granicach sumy ubezpieczenia danej maszyny, o udokumentowane koszty:
    - a) poniesione w związku z ratunkiem dotkniętego szkodą przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli podjęte w tym celu środki były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne,
    - b) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia.
3. W razie całkowitego zniszczenia maszyny WARTA ustala odszkodowanie w wysokości szkody w kwocie równej wartości księgowej netto lub wartości rzeczystwej.
4. Wysokość szkody częściowej obejmuje koszty naprawy maszyny wyłącznie w zakresie określonym w ocenie technicznej powypadkowej przeprowadzonej lub zleconej przez WARTĘ.

ROZDZIAŁ VII. DODATKOWE UBEZPIECZENIE UPRAW OD ZDARZEŃ LOSOWYCH PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 37

1. Na wniosek Ubezpieczającego i po opłaceniu dodatkowej składki umowa ubezpieczenia produktów rolnych może być rozszerzona o ubezpieczenie niżej wymienionych upraw od pożaru, gradobicia, powodzi i huraganu:
  - 1) jednoroczne rośliny uprawne w trakcie wegetacji
i
  - 2) plony jednorocznych roślin uprawnych w czasie ich sprzętu z pola, na określonym w umowie obszarze (polu) uprawnym.
2. WARTA po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka może podjąć decyzję o odstąpieniu od konieczności uprzedniego ubezpieczenia produktów rolnych (o czym mowa w ust 1).

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 38

1. Ochrona ubezpieczeniowa WARTY obejmuje skutki:
  - 1) **gradobicia i powodzi** – w zakresie:
    - a) ilościowych ubytków plonów każdej rośliny uprawnej,

- b) strat jakościowych w nadziemnych częściach roślin przeznaczonych na spożycie, słomie roślin włóknistych oraz w chmielu i tytoniu,
- 2) **powodzi** – w zakresie zniszczenia lub całkowitej utraty wartości trawy i siana na skutek wygnicia, zmycia darni, zmulenia i zanieczyszczenia substancjami toksycznymi,
  - 3) **huraganu** - dla plonów chmielu od momentu naprowadzenia pędów na przewodniki, jeżeli w następstwie huraganu zostały połamane lub pozrywane z przewodników pędy chmielu bądź odłączone od nich kwiaty i szyszki oraz dla słomy lnu i konopi w czasie rośnięcia, jeżeli słoma została rozwiana bądź zmierzwiona wskutek czego nastąpiło zmniejszenie jej ilości lub obniżenie wartości,
  - 4) **pożaru** - dla plonów zbóż, rzepaku i rzepiku w czasie ich sprzętu od momentu rozpoczęcia sprzętu do złożenia w budynkach gospodarstwa, a także plonów tytoniu i chmielu w procesie technologicznego suszenia.

ZAWARCIE UMOWY I OKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 39

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku o ubezpieczenie (druk WARTY) złożonego do 30 kwietnia, który powinien określać m.in.:
  - 1) rodzaj zgłoszonej do ubezpieczenia uprawy,
  - 2) wysokość sumy ubezpieczenia,
  - 3) w przypadku ubezpieczenia roślin, które dają więcej niż jeden zbiór w ciągu roku – określenie, z których zbiorów plony są ubezpieczone,
  - 4) zakres ubezpieczenia,
  - 5) klasę i odmianę materiału siewnego,
  - 6) powierzchnię pola (działki) oraz określenie jego położenia (numer lub nazwę),
  - 7) wydajność roślin lub ich plon z 1 ha,
  - 8) cenę jednostkową plonu.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości WARTY wszystkie okoliczności, o które WARTA zapytywała przed zawarciem umowy ubezpieczenia oraz w trakcie obowiązywania umowy zgłaszać ich zmiany niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. Jeżeli ubezpieczający podał niezgodnie z prawdą do wiadomości WARTY okoliczności, o których mowa w ust. 2, WARTA jest wolna od odpowiedzialności, chyba, że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa zajścia zdarzenia, objętego umową ubezpieczenia.
4. Okres ubezpieczenia liczy się od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności WARTY i trwa do końca roku kalendarzowego.
5. Odpowiedzialność WARTY rozpoczyna się przy szkodach powstałych na skutek:
  - 1) **gradobicia**:
    - a) we wszystkich roślinach wysiewanych do gruntu – od wzejścia roślin,
    - b) w rozsadach – od wzejścia rozsady,
    - c) w uprawie roślin z rozsady – od wsadzenia rozsady na stałe miejsce,
    - d) w chmielu – od chwili naprowadzenia pędów na przewodniki,

- 2) **powodzi** - od wysiewu nasion do gruntu lub wysadzenia rozsady na miejsce stałe, a w trawach rosnących na łąkach i pastwiskach - od 15 kwietnia,
  - 3) **huraganu** w uprawach chmielu – od chwili naprowadzenia pędów na przewodniki, a w słomie lnu i konopi – od chwili rozestania słomy w miejscu roszczenia,
  - 4) **pożaru** w plonach tytoniu i chmielu – od chwili rozpoczęcia procesu suszenia, a w plonach zbóż, rzepaku i rzepiku – od początku ich sprzętu.
6. Odpowiedzialność WARTY za szkody w poszczególnych uprawach kończy się przy szkodach wyrządzonych przez:
- 1) **gradobicie, powódź i huragan** - z chwilą zebrania i sprzętu plonów z pola, a w trawach łąk i pastwisk z dniem 15 października,
  - 2) **huragan** w słomie lnu i konopi w czasie roszczenia - z chwilą zakończenia tego procesu, nie później jednak niż w roku ich zbioru,
  - 3) **pożar**:
    - a) w plonach tytoniu i chmielu - z chwilą zakończenia procesu suszenia plonów, nie później jednak niż w roku zbierania plonu,
    - b) w plonach zbóż, rzepaku i rzepiku - z chwilą zakończenia sprzętu plonów z pola.
7. W pozostałym zakresie stosuje się postanowienia § 7.

§ 40

1. W przypadku upraw będących przedmiotem UMÓW KONTRAKTACJI umowę ubezpieczenia zawiera się z:
  - 1) prowadzącym gospodarstwo rolne/właścicielem upraw zobowiązanym na podstawie umowy kontraktacji do wytworzenia i dostarczenia produktów rolnych określonego podmiotowi kontraktującemu
    - a) lub
  - 2) podmiotem kontraktującym/odbiorcą produktów rolnych, zgodnie z umową kontraktacji na rzecz właściciela upraw jako ubezpieczonego.
2. Podstawą do zawarcia umowy ubezpieczenia upraw zakontraktowanych jest umowa kontraktacji z klauzulą o obowiązku ubezpieczenia zakontraktowanego plonu zawarta pomiędzy ubezpieczonym a kontraktującym.
3. Dane podane we wniosku o ubezpieczenie muszą być zgodne z postanowieniami umowy kontraktacji (m.in. położenie, powierzchnia upraw, ich rodzaj, cena jednostkowa plonu).
4. W pozostałym zakresie stosuje się postanowienia § 39.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 41

1. Suma ubezpieczenia określana jest przez ubezpieczającego dla każdej rośliny uprawnej i stanowi górną granicę odpowiedzialności WARTY za przyjęte do ubezpieczenia uprawy.
2. W przypadku uzyskiwania plonu pobocznego konieczne jest ustalenie odrębnej sumy ubezpieczenia dla plonu pobocznego określonej jako odpowiedni procent sumy ubezpieczenia plonu głównego, a mianowicie:

- 1) **30%** - części nadziemne buraków cukrowych,
  - 2) **15%** - części nadziemne roślin okopowych uprawianych na paszę z wyjątkiem łętów ziemniaczanych,
  - 3) **15%** - słoma zbóż.
3. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać **iloczynowi ceny jednostkowej danego plonu i przewidywanej wielkości plonu**, przy czym:
- 1) **cena jednostkowa** plonu nie może być wyższa od ceny stosowanej przez jednostki prowadzące skup na danym terenie w dniu złożenia wniosku o ubezpieczenie,
  - 2) **przyjęta przewidywana wielkość plonu** nie może być wyższa od przeciętnych plonów uzyskiwanych w danym gospodarstwie, miejscowości lub gminie.
W pierwszej kolejności bierze się pod uwagę przeciętne plony uzyskiwane w danym gospodarstwie, a dopiero wtedy, gdy nie jest to możliwe, przeciętne plony w danej miejscowości, a następnie w gminie.

SKŁADKA ZA UBEZPIECZENIE

§ 42

1. Składka ubezpieczeniowa ustalana jest na podstawie obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia Taryfy Stawek, w zależności od:
  - 1) rodzaju uprawy,
  - 2) sumy ubezpieczenia,
  - 3) zakresu ubezpieczenia.
2. Stosuje się zniżki składki za:
  - 1) posiadanie obowiązkowego ubezpieczenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego od ognia i innych zdarzeń losowych,
  - 2) co najmniej roczny okres ubezpieczenia bez wypłaty odszkodowania.
3. Niezależnie od powyższych zniżek, na podstawie analizy dotychczasowego przebiegu ubezpieczeń oraz oceny ryzyka mogą być stosowane zniżki specjalne.
4. W pozostałym zakresie stosuje się postanowienia § 8 ust. 6 – 13.

OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 43

1. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego, osobę bliską lub osobę pracującą w gospodarstwie rolnym,
  - 2) wyrządzone przez ubezpieczonego, osoby bliskie lub osoby pracujące w gospodarstwie rolnym w związku ze spożyciem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,
  - 3) spowodowane zapadaniem się ziemi na skutek:
  - 4) prac górniczych w rozumieniu prawa górniczego,
  - 5) wszelkich prowadzonych robót ziemnych,
  - 6) powstałe wskutek działań wojennych, stanu wyjątkowego, strajków, zamieszek, rozruchów, aktów terrorystycznych.
2. WARTA nie odpowiada również za szkody spowodowane:

- 1) przez choroby i szkodniki, chociażby gradobicie, powódź lub huragan obniżyły odporność roślin na ich działanie,
  - 2) na skutek zalania terenu, które nastąpiło z winy ubezpieczającego wskutek wadliwego działania lub uszkodzenia urządzeń odwadniających, wodociagowych, basenów lub innych podobnych urządzeń,
  - 3) zmniejszeniem plonu na danym polu nie przekraczającym 10% plonu, a w przypadku tytoniu 8% plonu lub wysadzonej rozsady tytoniu,
  - 4) jeżeli jednak na polu o powierzchni do 15 ha powstała szkoda całkowita o powierzchni przekraczającej 10 arów lub na polu o powierzchni przekraczającej 15 ha na obszarze przekraczającym 50 arów – WARTA odpowiada za tę szkodę,
  - 5) działaniem energii jądrowej, promieniowaniem radioaktywnym lub innymi skażeniami, działaniem dźwiękowej fali uderzeniowej,
  - 6) spalaniem się słomy pozostawionej na polu przez okres dłuższy niż dwa tygodnie po sprzęcie zbóż,
  - 7) nieprzestrzeganiem terminów agrotechnicznych lub niewłaściwym wykonaniem zabiegów agrotechnicznych.
3. Ponadto WARTA nie odpowiada za szkody:
- 1) jeżeli z winy ubezpieczającego niemożliwe jest ustalenie przyczyny lub rozmiarów szkody,
  - 2) będące następstwem szkód z lat ubiegłych,
  - 3) we wszystkich uprawach na gruntach położonych pomiędzy zbiornikiem lub ciekim wodnym a wałem ochronnym.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZONEGO/UBEZPIECZAJĄCEGO

§ 44

1. Ubezpieczony/właściciel upraw zobowiązany jest:
  - 1) przestrzegać zasad związanych z terminem siewu, wysadzeniem do gruntu, pielęgnacji upraw oraz terminów zbioru i sprzętu ubezpieczonych upraw,
  - 2) powiadomić WARTĘ o szkodzie niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od jej powstania,
  - 3) umożliwić przedstawicielowi WARTY dokonanie w każdym czasie oględzin ubezpieczonych upraw.
2. W razie powstania szkody ubezpieczający jest obowiązany do:
  - 1) użycia dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów,
  - 2) złożenia do WARTY wypełnionego i podpisanego formularza zgłoszenia szkody w terminie 7 dni od daty zaistnienia szkody lub uzyskania informacji o szkodzie,
  - 3) ułatwienia WARCIE wykonywania czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności, rozmiaru szkody i jej przyczyn oraz udzielenia żądanych wyjaśnień,
  - 4) niezmienniania stanu spowodowanego szkodą do czasu przybycia przedstawiciela WARTY w celu ustalenia okoliczności szkody nie dłużej jednak niż 7 dni od dnia zawiadomienia WARTY o szkodzie, chyba, że zmiana ta jest konieczna dla zapobieżenia powiększeniu się szkody, co należy zaznaczyć w zgłoszeniu szkody.

3. Jeżeli ubezpieczający/ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 2 pkt 1, WARTA jest wolna od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
4. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił obowiązku określonego w ust. 1 pkt 2 WARTA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło WARCIE ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
5. Jeżeli niedopełnienie przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego pozostałych obowiązków określonych w ust. 1 i 2 miało wpływ na powstanie szkody lub zwiększenie jej rozmiarów, ustalenie okoliczności wypadku i szkody, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY I ODSZKODOWANIA

§ 45

1. Wysokość szkody ustalana jest oddzielnie na każdym polu, biorąc pod uwagę wartość plonu głównego oraz plonu pobocznego, jeżeli plon ten jest ubezpieczony.
2. Za podstawę obliczenia wysokości szkody przyjmuje się:
  - 1) powierzchnię pola, na którym uprawy zostały uszkodzone lub zniszczone,
  - 2) wysokość plonu jaki zostałby osiągnięty, gdyby szkoda nie powstała, nie wyższą jednak niż podana w polisie,
  - 3) określony w % (procentach) stopień zmniejszenia wydajności lub wartości plonów wskutek szkody, z tym że przy szkodach całkowitych stopień zmniejszenia wartości plonu uzależniony jest od rodzaju uprawy oraz okresu, w którym powstała szkoda i wynosi:
    - a) dla zbóż, roślin okopowych, strączkowych, oleistych, motylkowych uprawianych na nasiona i roślin okopowych pastewnych uprawianych na paszę:

• do 15 kwietnia	25%
• od 16 kwietnia do 20 maja	40%
• od 21 maja do 10 czerwca	60%
• po 10 czerwca	80%
    - b) dla traw łąk:

• za szkodę w pierwszym pokosie	60%
• za szkodę w drugim pokosie	30%
• za szkodę w trzecim pokosie	10%
    - c) dla pozostałych upraw i plonów stopień zmniejszania wartości plonów przy szkodach całkowitych ustalany jest indywidualnie i podawany jest na polisie przy zawieraniu ubezpieczenia,
    - 4) cenę jednostkową plonu podaną w polisie, nie wyższą niż cena stosowana przez jednostki prowadzące skup na danym terenie, w dniu szkody.
3. Jeżeli powódź zniszczyła trawę nie zebraną po upływie 15 - 21 dni od jej przekwitnienia, to wysokość szkody ustaloną zgodnie z ust. 2 zmniejsza się o 30%, a po upływie więcej niż 21 dni o 75%.

4. Od ustalonej wysokości szkody potrącane są koszty, które zostałyby poniesione przez ubezpieczonego gdyby szkoda nie powstała, a w szczególności koszty sprzętu roślin, omłotu, sortowania itp.
5. Gdy szkoda powstała we wczesnych stadiach rozwojowych roślin, WARTA może dokonać, w czasie do 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, wstępnego ustalenia wysokości szkody. Ostateczne ustalenie wysokości szkody dokonywane jest przed sprzętem plonów, w terminie uzgodnionym przez obie strony.
6. W przypadku wielokrotnego uszkodzenia tej samej uprawy w okresie trwania ubezpieczenia, wysokość każdej następnej szkody ustala się z uwzględnieniem wysokości poprzednio ustalonych lub wstępnie określonych szkód, bądź już wypłaconych odszkodowań.
7. W przypadku niedoubezpieczenia upraw WARTA odpowiada za zaistniałe szkody w takim stosunku, w jakim pozostaje suma ubezpieczenia do wartości rzeczywistej plonu w dniu powstania szkody.
8. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości poniesionej szkody, z tym że wysokość odszkodowania, w granicach sumy ubezpieczenia, zwiększa się o uzasadnione i udokumentowane koszty:
  - 1) uprzętnięcia pozostałości po szkodzie - do wysokości 10 % sumy ubezpieczenia,
  - 2) poniesione w związku z ratunkiem dotkniętego szkodą przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli podjęte w tym celu środki były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.

§ 46

1. Dla obliczenia wysokości szkody w UPRAWACH KONTRAKTOWANYCH za podstawę przyjmuje się dane zgodne z umową kontraktacji, a zwłaszcza dotyczące:
  - 1) powierzchni pola,
  - 2) przeciętnej wydajności lub wartości plonów,
  - 3) stopnia zmniejszenia, wskutek szkody, wydajności plonu,
  - 4) ceny jednostkowej plonu.
2. Odszkodowanie ustala się w wysokości szkody obliczonej w sposób określony w § 46, chyba że umowa ubezpieczenia upraw kontraktowych określa inne zasady ustalania odszkodowania.

ROZDZIAŁ VIII. POSTANOWIENIA OGÓLNE

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 47

1. WARTA wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.
2. WARTA wypłaca ustalone odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zgłoszenia szkody. Jeżeli w terminie tym wyjaśnienie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności WARTY albo wysokości szkody

okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Bezsporna część odszkodowania wypłacana jest w terminie 30 dni od daty otrzymania zgłoszenia szkody.

3. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż w zgłoszonym roszczeniu, WARTA ma obowiązek poinformowania osobę występującą z roszczeniem o tym na piśmie podając okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania.
4. Na wniosek ubezpieczającego WARTA może wypłacić zaliczkę na poczet odszkodowania, jeżeli okoliczności zdarzenia i zebrana w sprawie dokumentacja wskazują na zasadność roszczenia.
5. Jeżeli na podstawie zakończonego dochodzenia prowadzonego przez organy ścigania lub w wyniku orzeczenia sądowego okaże się, że zachodzą okoliczności wyłączające odpowiedzialność WARTY, ubezpieczający obowiązany jest zwrócić otrzymane odszkodowanie lub kwotę wypłaconej zaliczki w terminie 14 dni od otrzymania wezwania WARTY do zwrotu.
6. Ubezpieczający zobowiązany jest do zwrotu wypłaconego odszkodowania w przypadku odzyskania utraconego mienia bądź zwrotu mienia za które wypłacono odszkodowanie.

ROZWIĄZANIE, ODSTĄPIENIE OD UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 48

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż sześć miesięcy ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od zawarcia umowy.
2. W przypadku rozwiązania umowy i ustania odpowiedzialności WARTY, stosunek ubezpieczenia wygasa.
3. Umowa rozwiązuje się i odpowiedzialność WARTY ustaje:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia,
  - 2) w przypadku braku zapłaty przez ubezpieczającego kolejnej raty składki po upływie 7 dni od otrzymania wezwania od WARTY do jej zapłacenia,
  - 3) z chwilą doręczenia ubezpieczonemu zawiadomienia o wyczerpaniu sumy ubezpieczenia, chyba że dokonał on doubezpieczenia,
  - 4) z chwilą wypłaty odszkodowania za szkodę polegającą na całkowitym zniszczeniu lub utracie przedmiotu/ów ubezpieczenia,
  - 5) odstąpienia od umowy, o którym mowa w ust. 1,
  - 6) zbycia przedmiotu ubezpieczenia – z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Z zastrzeżeniem ust. 5, w przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa, ubezpieczającemu lub osobie przez niego upoważnionej przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
5. Wyczerpanie sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania (odszkodowań) stanowi całkowite spełnienie

świadczenia z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia i w związku z wykorzystaniem ochrony ubezpieczeniowej zwrot składki nie przysługuje.

6. Składkę podlegającą zwrotowi ustala się proporcjonalnie do niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, poczynając od dnia następnego po wygaśnięciu stosunku ubezpieczenia.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 49

1. Roszczenia ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej, odpowiedzialnej za szkodę, przechodzą na WARTĘ do wysokości wypłacanego odszkodowania. Jeżeli WARTA pokryła tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje, co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia potrzeb przed roszczeniami WARTY.
2. Nie przechodzi na WARTĘ roszczenie ubezpieczonego do osób, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że wyrządziły one szkodę umyślnie.
3. Jeżeli ubezpieczający, bez zgody WARTY, zrzekł się roszczenia przeciwko osobie odpowiedzialnej za szkodę lub ją ograniczył, WARTA może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć.
4. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie ujawnione zostało po wypłaceniu odszkodowania, WARTA może żądać od ubezpieczającego zwrotu całości lub części odszkodowania.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 50

1. Do umów ubezpieczenia zawieranych na podstawie niniejszych OWU stosuje się prawo polskie.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU stosuje się odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz inne obowiązujące przepisy prawne.
3. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
4. Skargi i zażalenia mogą być składane przez ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia w formie pisemnej do Makroregionu WARTY. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi lub zażalenia jest:
  - 1) Dyrektor Centrum Produktowego Makroregionu, na terenie działalności którego umowa ubezpieczenia była zawierana – w zakresie sprzedaży ubezpieczenia,
  - 2) Dyrektor Centrum Likwidacji Szkód na terenie działalności którego szkoda była likwidowana – w zakresie likwidacji szkód,który pisemnie udziela odpowiedzi osobie składającej skargę lub zażalenie.

5. W porozumieniu z ubezpieczającym mogą być wprowadzone do umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
6. Wszystkie zmiany i odstępstwa od postanowień niniejszych OWU są sporządzane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
7. Niniejsze OWU w powyższym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 10 sierpnia 2007 roku.

WICEPREZES ZARZĄDU

Ewa Beata BASIAK

PREZES ZARZĄDU

Krzysztof KUDELSKI